

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 550, Fax: 716 400, www. vrifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, vrifbih@vrifbih.bah.

**IZVJEŠTAJ
O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA BUDŽETA
ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA
ZA 2012. GODINU**

Broj: 04-4/13

Sarajevo, juli 2013. godine

**PREDSJEDAVAJUĆEM SKUPŠTINE ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA
PREMIJERU VLADE ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA
MINISTRU FINANSIJA ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA**

NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

Osnova za reviziju

Izvršili smo reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja Budžeta **Zeničko-dobojskog kantona** (u daljem tekstu: Kanton) za 2012. godinu (bilansa stanja na dan 31. decembar 2012. godine i odgovarajućeg računa prihoda i rashoda, izvještaja o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan) i reviziju usklađenosti poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo Kantona odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa posebnim propisima u Federaciji o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru. Ova odgovornost obuhvata i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u datim okolnostima. Rukovodstvo je takođe odgovorno za usklađenost poslovanja Vlade sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, uključujući i odredbe zakona i propisa koji određuju iznose i objelodanjivanje u finansijskim izvještajima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH ("Sl. novine FBiH", broj 22/06) i Okvirom međunarodnih standarda Vrhovnih revizorskih institucija-ISSAI Okvir u BiH („Sl.glasnik BiH“ broj 38/11 i „Sl.novine FBiH“, broj 30/11). Ovi standardi nalažu da radimo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze. Naša odgovornost je također da izvršimo procjenu da li je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim propisima, da li se sredstva koriste za utvrđene namjene, te da se izvrši ocjena finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema interne kontrole.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju prikupljanja revizorskih dokaza o usklađenosti poslovanja i o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na revizorskom prosuđivanju, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju odabira revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija također uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnovu za naše revizorsko mišljenje.

Osnova za izražavanje mišljenja:

- 1. Ne može se potvrditi vrijednost iskazane imovine iz bilansa stanja za iznos od 62.444.779 KM, obzirom da je ista po Zaključku Vlade trebala biti isknjižena iz finansijskih evidencija kantonalnih organa uprave i ustupljen krajnjim korisnicima (tačka 4.7. Izvještaja);**
- 2. Nisu poštovane odredbe članova 4., 22. i 23. Zakona o budžetima u FBiH, jer nije vršeno usaglašavanje rashoda sa ostvarenim prihodima. Navedeno je imalo za posledicu ostvareni deficit za 2012. godinu u iznosu 16.045.503 KM, odnosno akumulirani deficit u iznosu 49.112.158 KM (tačka 4.9. Izvještaja);**

3. Nisu poštovane odredbe članova 2. i 31. Zakona o budžetima u FBiH, kojim je utvrđeno da budžetski korisnici mogu stvarati obaveze samo za namjene i do visine utvrđene u Posebnom dijelu budžeta, jer su stvorene obaveze u iznosu 3.394.951 KM iznad Budžetom odobrenih (tačka 4.3 Izvještaja);
4. Nisu dosljedno primjenjene odredbe Zakona o javnim nabavkama BiH u dijelu primjene propisane vrste postupka odabira dobavljača i osiguravanja zadovoljavajuće konkurentnosti prilikom nabavke kako stalnih sredstava tako i kod izbora dobavljača za tekuće izdatke (tačka 4.6. Izvještaja).

Mišljenje sa rezervom

Po našem mišljenju, osim za efekte koje na finansijske izvještaje mogu imati stavke navedene u prethodnom pasusu, finansijski izvještaji Budžeta Zeničko-dobojskog kantona, po svim bitnim pitanjima prikazuju istinito i objektivno stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2012. godine, rezultate poslovanja i izvršenja budžeta, za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Finansijsko poslovanje Budžeta Zeničko-dobojskog kantona u toku 2012. godine, osim za napomene navedene u tačkama 1 do 4 u prethodnom pasusu, je bilo u svim materijalno značajnim aspektima usklađeno sa važećom zakonskom regulativom.

Bez dalje kvalifikacije na naše Mišljenje, skrećemo pažnju na slijedeće:

Prema prezentiranom Izvještaju Ministarstva finansija ukupno dospjele obaveze po 1.749 pravosnažne sudske presude sa troškovima spora i pripadajućim kamatama na dan 31.12.2012. godine iznose 61.959.732 KM, dok su iste prema Informaciji Kantonalnog pravobranilaštva 64.631.527 KM. Također, prema Informaciji kantonalnog pravobraniteljstva na taj dan su u toku 436 tužbe po raznim osnovama kojima se potražuje od Kantonalnih organa uprave 69.138.294 KM. Odlaganje izmirenja ovih obaveza ima za posljedicu povećanje troškova zateznih kamata, pa samim tim i povećanje budžetskih izdataka.

Sarajevo, 02.07.2013. godine

Zamjenik generalnog revizora
Branko Kolobarić, dipl. oec.

Generalni revizor
Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

SADRŽAJ

1.	UVOD1	
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE.....	1
3.	REZIME DATIH PREPORUKA.....	2
4.	NALAZI I PREPORUKE	3
4.1	Osvrt na preporuke iz prethodnog izvještaja	3
4.2	Sistem internih kontrola	3
4.3	Budžet za 2012. godinu.....	4
4.4	Prihodi i primici Budžeta za 2012. godinu	6
4.5	Rashodi i izdaci.....	7
4.5.1	Bruto plaće i naknade troškova zaposlenih.....	7
4.5.2	Izdaci za materijal i usluge.....	8
4.5.3	Transferi.....	10
4.6	Nabavke i primjena Zakona o javnim nabavkama u BiH	10
4.7	Stalna sredstva i popis.....	12
4.8	Dugoročni plasmani.....	13
4.9	Finansijski rezultat	13
4.10	Kratkoročna potraživanja i plasmani.....	14
4.11	Kratkoročne obaveze i razgraničenja	15
4.12	Dugoročne obaveze i razgraničenja.....	16
4.13	Komentar	16

**IZVJEŠTAJ
O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
BUDŽETA ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA
ZA 2012. GODINU**

1. UVOD

Zeničko-dobojski kanton (u daljem tekstu Kanton), kao federalna jedinica FBiH uspostavljen je Ustavom FBiH, Zakonom o federalnim jedinicama i Ustavom Kantona, koji svoje nadležnosti obavlja putem Skupštine i Vlade Kantona.

Ustavom kantona je propisano da je Kanton nadležan u svim oblastima koje nisu Ustavom Federacije izričito povjerene federalnoj vlasti ili koje nisu Ustavom Federacije utvrđene kao zajedničke nadležnosti Federacije i Kantona. Kanton je nadležan za uspostavljanje i nadziranje policijskih snaga koje će imati jedinstvene federalne uniforme sa kantonalnim oznakama, utvrđivanje obrazovne politike, uključujući donošenje propisa o obrazovanju i osiguravanju obrazovanja, utvrđivanje i provođenje kulturne politike, utvrđivanje stambene politike, uključujući donošenje propisa koji se tiču uređivanja i izgradnje stambenih objekata, utvrđivanje politike regulisanja i osiguranja javnih službi, donošenje propisa o korištenju lokalnog zemljišta, uključujući zoniranje, donošenje propisa o unapređenju lokalnog poslovanja i dobrotvornih aktivnosti, utvrđivanje politike u vezi sa osiguranjem radija i televizije, uključujući donošenje propisa o osiguranju njihovog rada i izgradnje, finansiranje djelatnosti kantonalne vlasti ili njenih agencija oporezivanjem, zaduživanjem ili drugim sredstvima, donošenje propisa o lokalnoj samoupravi.

Zakonodavnu vlast u Kantonu vrši Skupština Kantona, a izvršnu Vlada Kantona koju čine Premijer i 10 ministara.

Funkciju kantonalne uprave vrše ministarstva, zavodi, uprave i ustanove u skladu sa Zakonom o kantonalnim ministarstvima i drugim tijelima kantonalne uprave, kojim se određuje njihov djelokrug rukovođenja i druga pitanja od značaja za njihovo organiziranje i funkcionisanje.

Kantonalnim ministarstvima rukovodi ministar, a radom samostalnih zavoda, uprava i ustanova rukovode direktori.

Sredstva za rad kantonalnih organa uprave i ustanova kojima je povjereno izvršavanje kantonalne politike i kantonalnih propisa, utvrđuju se Budžetom Kantona.

Na dan 31.12.2012. godine broj uposlenih koji su se finansirali iz Budžeta Kantona iznosio je 8.265, dok je finansiranje planirano za 8.087 uposlenika. Prosječan broj zaposlenih na osnovu radnih sati u revidiranoj godini iskazan u obrascu Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih je 8.087, a odnosi se na osnovno obrazovanje 3.454, srednje obrazovanje 1.813, Ministarstvo unutrašnjih poslova 1.517, pravosudna tijela 479, ministarstva i drugi organi uprave 457, i visoko obrazovanje i đački dom 367.

Sjedište Vlade Kantona je u Zenici u ulici Kučukovića broj 2.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su konsolidovani finansijski izvještaji Budžeta Kantona za 2012. godinu i usklađenost poslovanja ministarstava i drugih budžetskih korisnika u Kantonu sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Cilj revizije konsolidovani finansijskih izvještaja Budžeta Kantona za 2012. godinu je pribavljanje realnog osnova da se na osnovu pregleda finansijskih izvještaja i pripadajućih računa budžetskih korisnika Kantona, u skladu sa usvojenim revizorskim standardima, izrazi mišljenje o tome da li su finansijski izvještaji pouzdani i da li bilanci u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta, kao i da se izvrši procjena da li su rukovodioci institucija primjenjivali zakone i druge propise, koristili sredstva za odgovarajuće namjene, kao i da se ocjeni finansijsko upravljanje, funkcija interne revizije i sistem internih kontrola.

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima, u decembru 2012. godine i maju i julu 2013. godine.

Obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na temelju uzoraka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. REZIME DATIH PREPORUKA

Izvršenom revizijom konsolidovanih finansijskih izvještaja za 2012. godinu, konstatovani su određeni propusti i nepravilnosti, te u cilju otklanjanja istih, date su slijedeće preporuke:

- *Uz jači i odgovorniji angažman rukovodnih struktura uspostaviti efikasan sistem internih kontrola donošenjem i provođenjem propisanih akata u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Smjernicama za uspostavu i jačanje internih kontrola kod budžetskih korisnika.*
- *Potrebno je da Interna revizija i Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport preispitaju način obračuna plaća u školama i u cilju jednoobraznog postupanja aktivno se uključe u postupak donošenja internih akata kojima će se kod istih regulirati troškovi (reprezentacija, mobilni telefoni).*
- *Kod izrade, donošenja i izvršenja budžeta dosljedno se pridržavati odredbi Zakona o budžetima u FBiH.*
- *Poštovati odredbe Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.*
- *Potrebno se dosljedno pridržavati odredbi Računovodstvenih politika za budžetske korisnike i trezor ZDK u djelu usaglašavanja pomoćnih evidencija sa podacima Glavne knjige, ovjerenim konfirmacijama osigurati dokaz postojanja potraživanja, pokretanje zakonom definiranih aktivnosti na naplati potraživanja i knjigovodstvenog evidentiranja potraživanja starijih od 6 mjeseci na poziciju sumnjivih i spornih.*
- *Odredbe Odluke o standardima i normativima za oblast visokog obrazovanja u FBiH i kantonalne propise poštivati u dijelu utvrđenog optimalnog sedmičnog opterećenja nastavnika i saradnika koji u toku jedne nastavne godine ne mogu biti opterećeni više od dvostrukog broja sati nastave, odnosno vježbi sedmično.*
- *Potrebno je da nastavno osoblje stalno zaposleno na Univerzitetu sačinjava izvyještaj o realizaciji nastave kako je to propisano Uputstvom, a rad preko norme evidentirati na odgovarajuću poziciju utvrđenu kontnim planom.*
- *Preispitati opravdanost angažiranja vanjskih saradnika za obavljanje radnih poslova i zadataka iz nadležnosti budžetskih korisnika.*
- *Za obavljanje redovnih poslova iz nadležnosti organa uprave ne isplaćivati naknade za rad u komisijama.*
- *Potrebno je da se od strane nadležnih propiše način stvaranja i pravdanja troškova reprezentacije i odredi limite, odnosno visinu odobrenih sredstava i datih poklona, kao i dosljedna primjena istih.*
- *Potrebno je da se od strane nadležnih regulira način upotrebe službenih motornih vozila i vođenje propisanih evidencija, te da se utvrde normativi potrošnje goriva.*
- *Poštovati odredbe Zakona o porezu na dohodak.*
- *Potrebno se dosljedno pridržavati odredbi Zakona o javnim nabavkama BiH.*
- *Potrebno je izdatke priznavati u trenutku njihova nastanka, kako je to definirano odredbama Zakona o budžetima u FBiH.*
- *Potrebno je, sukladno Zaključku Vlade od 11.06.2009. godine i preporukama Radne grupe radi rješavanja statusa i knjiženja imovine date na korištenje i upravljanje drugim subjektima, izvršiti ispravku pogrešnih evidentiranja stalnih sredstava, a u cilju istinitog i fer iskazivanja stanja imovine u finansijskim izvještajima.*
- *Potrebno je realizaciju namjenskih sredstava vodnih naknada i naknada za ceste knjigovodstveno evidentirati na način kako je to definirano Zaključku Vlade od 11.06.2009. godine.*
- *U slučaju smanjenja ostvarenja prihoda u odnosu na plan potrebno je u skladu sa važećim zakonskim propisima blagovremeno izvršiti uravnoteženje rashoda sa istim i utvrditi izvore za finansiranje deficita.*
- *Potrebno je poduzimati zakonom definirane radnje kako bi potraživanja bila i naplaćena, a ovjerenim konfirmacijama potvrditi vjerodostojnost iskazanih potraživanja.*

- *Potraživanja starija od šest mjeseci knjigovodstveno evidentirati na poziciji sumnjivih i spornih potraživanja u skladu kantonalnim Računovodstvenim politikama za budžetske korisnike i trezor i Uputstvom o procesiranju transakcija po osnovu potraživanja od kupaca kroz Pomoćnu knjigu AR-potraživanja i Glavnu knjigu trezora*
- *Preispitati osnovanost iskazanih potraživanja od internih transakcija, obzirom da ista nisu istovremeno knjigovodstveno evidentirana kao obaveza organa na koje se potraživanja odnose.*
- *Potrebno je poduzeti aktivnosti na izmirenju obaveza po izvršnim sudskim rješenjima kako bi se izbjegle dodatne zatezne kamate, pa samim tim i nepotrebni troškovi na teret Budžeta Kantona.*

4. NALAZI I PREPORUKE

4.1 Osvrt na preporuke iz prethodnog izvještaja

Na osnovu izvršene revizije Konsolidovanih finansijskih izvještaja Budžeta kantona za 2012. godinu, a u sklopu iste i provjere da li je postupljeno po preporukama datim u prethodnim revizijama, ističemo da **nije postupljeno po preporukama** koje se odnose na slijedeće:

- Poštivanje odredbi Zakona o budžetima u FBiH;
- Odobravanje i isplaćivanje troškova za rad u komisijama za obavljanje poslova koji predstavljaju redovne poslove organa uprave i drugih tijela;
- Analizu iskazanog deficita i poduzimanje adekvatnih mjera na planiranju pokrića istog;
- Primjenu načela tačnosti i istinitosti iskazivanja poslovnih promjena u skladu sa članom 57. Zakona o budžetima u FBiH;
- Dosljednu primjenu Zakona o javnim nabavkama BiH prilikom nabavke roba, usluga i radova;
- Usklađivanje stanja potraživanja iskazanih u Glavnoj knjizi Trezora sa stanjima u pomoćnim evidencijama korisnika u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i u cilju pravilnog iskazivanja potraživanja od kupaca;
- Poduzimanje aktivnosti na rješavanju problema isplate pravosnažnih presuda koje se odnose na razlike plaća i drugih naknada i primjenu kolektivnih ugovora.

Preporuke po kojima je djelomično postupljeno, odnose se na:

- Evidentiranje nabavke stalnih sredstava u skladu sa Računovodstvenim politikama za budžetske korisnike i Trezor;

Preporuke po kojima je u cijelosti postupljeno, odnose se na:

- Usaglašavanje stanja stalnih sredstava sa izvorima sredstava u skladu sa odredbama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH;

4.2 Sistem internih kontrola

Revizijom je izvršena procjena sistema internih kontrola, u cilju utvrđivanja da li iste mogu da otkriju i spriječe pogrešna prikazivanja u finansijskim izvještajima. Odgovornost na uspostavi sistema internih kontrola je na menadžmentu, kao i njegova implementacija i nadgledanje. Temelj funkcionalnog sistema internih kontrola je postojanje odgovarajućeg kontrolnog okruženja. Polazni osnov za uspostavu kontrolnog okruženja je donošenje internih akata o postupanjima svih uposlenih na realizaciji značajnih procesa rada.

Prema postojećim propisima, svi ministri i direktori upravnih organizacija i ustanova **odgovorni su** za računovodstvo, **unutrašnju kontrolu** i nadzor svojih ministarstava, uprava i ustanova uključujući i potrošačke jedinice u njihovoj nadležnosti. Takođe su odgovorni za uspostavljanje i održavanje sistema upravne i računovodstvene kontrole nad budžetima, naplatama prihoda i primitaka i budžetskim izdacima i isplatama.

Zakonom o budžetima u FBiH i Smjericama za uspostavu i jačanje sistema internih kontrola donesenim od strane Federalnog ministarstva finansija, propisana je obaveza donošenja Pravilnika o internim kontrolama-internim kontrolnim postupcima za sve budžetske korisnike. Ovim Pravilnikom se trebaju utvrditi upravljački, administrativni, računovodstveni i kontrolni postupci, postupci informiranja, komunikacija, nadgledanja i procjena rizika. Većina budžetskih korisnika donijela je akte propisane Smjericama za uspostavu i jačanje

sistema internih kontrola, kojim bi se obezbijedili kontrolni postupci i način raspolaganja i trošenja javnih sredstava, kao i pravilnike o internim kontrolama-internim kontrolnim postupcima, ali budžetski korisnici nisu vršili procjenu rizika poslovanja za ključne procese, niti su predlagali mjere za uklanjanje uočenih nedostataka. Provedenom revizijom finansijskih izvještaja, kao i prethodnih godina, uočeni su propusti u poslovanju i neusaglašenost poslovanja sa propisima.

Nisu se poštovale odredbe Zakona o budžetima u FBiH u dijelu poštovanja propisanih rokova kod pripreme i izrade Budžeta, sačinjavanja mjesečnih i tromjesečnih operativnih planova, te sačinjavanja planova novčanih tokova. Budžetski korisnici nisu se pridržavali odredbi Odluke o obustavljanju izvršavanja pojedinih rashoda i izdataka u Budžetu Kantona za 2012. godinu ni utvrđenih ograničenja u Posebnom dijelu Budžeta što je imalo za posljedicu stvaranje troškova iznad Budžetom odobrenih.

Ne može se potvrditi istinitost iskazane imovine u objavljenim finansijskim izvještajima, pa samim tim niti da je izvršeno usaglašavanje stvarnog sa knjigovodstvenim stanjem.

Nisu dosljedno primjenjene odredbe Zakona o javnim nabavkama BiH u dijelu osiguranja zadovoljavajuće konkurentnosti i primjene propisane vrste postupka, niti su u svim slučajevima dosljedno provedene odredbe sklopljenih ugovora sa izabranim dobavljačima u dijelu poštivanja ugovorenih cijena.

Provedenom revizijom plaća kod srednjih škola je uočeno da se određenim uposlenicima propisani koeficijenti za obračun plaće umanjuju za 10%, a za isto u toku revizije data su različita obrazloženja. Također, utvrđeno je da se ostvareni sati preko norme evidentirani u iskazima množe koeficijentom za pretvaranje norma sati u efektivne sate (koji zavisi od broja sati i uglavnom iznosi 2,2) i tako uvećan broj sati iskazuje se u platnim listama, a za isto u postupku revizije od strane resornog ministarstva nije predočena vjerodostojna dokumentacija. Zbog svega navedenog potrebno je da Interna revizija, organizovana pri Ministarstvu finansija, izvrši provjeru pravilnosti ovakvog obračuna plaća.

Suprotno propisima određeni budžetski korisnici su za obavljanje redovnih poslova angažovali vanjske saradnike. Pojedini budžetski korisnici nisu internim aktom regulirali način upotrebe službenih vozila, evidentiranje utroška goriva, niti su za sva vozila utvrđeni normativi potrošnje goriva. Provedenom revizijom uočeno je da usluge reprezentacije i izdaci za mobilne telefone kod ustanova osnovnog i srednjeg obrazovanja ili nisu regulirani internim aktima istih ili su različito regulirani, te je u cilju jednoobraznog postupanja potreban angažman resornog ministarstva. Također, uočeno je nepostojanje jedinstvenog propisa na nivou Kantona kojim bi se regulirao način stvaranja i pravdanja troškova reprezentacije i odredili limiti u pogledu visine odobrenih sredstava i datih poklona. Također, izdaci za službeni put nisu se u svim slučajevima odobravali u skladu sa odredbama Uredbe o naknadama troškova za službena putovanja.

Obzirom na konstatirane propuste tokom ove, kao i ranijih revizija, mišljenja smo da bi se trebao posvetiti veći značaj uspostavljanju zadovoljavajućeg sistema internih kontrola, kao i njegova stalna nadogradnja, a sve u cilju pravovremenog otkrivanja i otklanjanja nedostataka u radu svih budžetskih korisnika.

Uz jači i odgovorniji angažman rukovodnih struktura uspostaviti efikasan sistem internih kontrola donošenjem i provođenjem propisanih akata u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Smjernicama za uspostavu i jačanje internih kontrola kod budžetskih korisnika.

Potrebno je da Interna revizija i Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport preispitaju način obračuna plaća u školama i u cilju jednoobraznog postupanja aktivno se uključe u postupak donošenja internih akata kojima će se kod istih regulirati troškovi (reprezentacija, mobilni telefoni).

4.3 Budžet za 2012. godinu

Obzirom da Budžet Kantona za 2012. godinu nije usvojen do kraja 2011. godine, finansiranje u prva tri mjeseca 2012. godine, utvrđeno u iznosu od 64.245.000 KM, vršilo se na osnovu Odluke o privremenom finansiranju koja je donesena 29.12.2011. godine. Budžet kantona za 2012. godinu u iznosu od 282.556.067 KM usvojen je 27.04.2012. godine, a Izmjenama i dopunama od 06.12.2012. godine budžet je umanjnjen i iznosi 264.517.000 KM, odnosno planirano je slijedeće:

Red. broj	Opis	Budžet za 2012. godinu	Rebalans budžeta za 2012. godinu	Index (4/3)
1	2	3	4	5
I	UKUPNI PRIHODI, PRIMICI I FINANSIRANJE	282.556.067	264.517.000	93,62
1	Porezni prihodi	230.251.270	225.191.307	97,80
2	Neporezni prihodi	39.330.763	34.956.308	88,88

3	Tekuće potpore	2.974.034	4.369.385	146,92
4	Primici (sredstva MMF-a)	10.000.000	0	0,00
II	UKUPNI RASHODI	272.556.067	264.417.000	97,01
1	Bruto plaće, naknade i doprinosi	161.181.182	161.006.889	99,89
2	Izdaci za materijal i usluge	35.103.060	35.017.069	99,76
3	Tekući transferi	61.779.513	56.635.576	91,67
4	Izdaci za kamate i ostale naknade	950.000	500.000	52,63
5	Nabavka stalnih sredstava	11.432.312	9.986.466	87,35
6	Kapitalni grantovi	860.000	871.000	101,28
7	Ostale isplate (izdaci za finansijsku imovinu)	100.000	0	0,00
8	Spoljne otplate	1.050.000	300.000	28,57
9	Tekuća rezerva	100.000	100.000	100,00
III	RAZLIKA PRIHODA I RASHODA - Pokriće akumuliranog deficita	10.000.000	100.000	1,00

Provedenom revizijom je utvrđeno da se kod planiranja, donošenja i izvršenja budžeta, kao i finansijskog izvještavanja nije pridržavalo odredbi Zakona o budžetima u FBiH i Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH iz slijedećih razloga:

Nisu poštovani utvrđeni rokovi za izradu Dokumenta okvirnog budžeta, Uputstva o načinu i elementima izrade Budžeta, Prijedloga budžeta i donošenja Budžeta i sačinjavanja i dostavljanja mjesečnih operativnih planova.

Većina budžetskih korisnika nije se pridržavala Uputstva o načinu i elementima izrade Budžeta u dijelu poštovanja postavljenih ograničenja (zahtjevi iznosili 302.520.865 KM) i sačinjavanja obrazloženja finansijskog plana.

Budžetski korisnici nisu se pridržavali odredbi Odluke o obustavljanju izvršavanja pojedinih rashoda i izdataka u Budžetu Kantona za 2012. godinu u trajanju od 45 dana, te je Ministarstvo finansija o navedenom upozoravalo budžetske korisnike koji su u periodu važenja odluke stvarali nove obaveze. Iz razloga neuravnoteženih prihoda i rashoda i ostvarenog viška rashoda nad prihodima za period I-VI 2012. godine od 4,5 miliona KM, Vlada je 12.09.2012 godine donijela Odluku o obustavljanju izvršavanja pojedinih rashoda i izdataka koja je stupila na snagu 6.10.2012. godine. Obzirom na navedeno može se zaključiti da nisu pravovremeno pokrenute aktivnosti na uravnoteženju budžeta.

Zakonom o izvršavanju budžeta za 2012. godinu nisu utvrđeni prioriteti u izvršavanju Budžeta.

Planovi novčanih tokova nisu sačinjavani u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH, posebno u dijelu projiciranja svih uplata i isplata sa JRT i utvrđivanja izmirenja obaveza u skladu sa likvidnosti budžeta, jer su isti uključivali samo prihode i rashode iz budžetskih sredstava a za prihode i rashode iz namjenskih, vlastitih i donatorskih sredstava predviđeno je da se utvrđuju u visini njihovog ostvarenja. Slijedom navedenog, prihodi su za svaki mjesec planirani u visini od 1/12 godišnjeg planiranog iznosa u Budžetu za 2012. godinu za budžetska sredstva i utvrđeni su u iznosu od 19,6 miliona KM, dok su rashodi uglavnom planirani u visini od 18,3 miliona KM, te je prema planovima novčanih tokova višak budžetskih prihoda nad budžetskim rashodima iznosio 1,3 miliona KM mjesečno, što je za posljedicu imalo pogrešnu sliku finansijske situacije Kantona i u krajnjem rezultiralo ostvarenjem deficita revidirane godine i povećanjem akumuliranog deficita.

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju je utvrđeno da se budžetski korisnici nisu pridržavali utvrđenih ograničenja u Posebnom dijelu Budžeta što je imalo za posljedicu stvaranje troškova u iznosu 3.394.951 KM iznad Budžetom odobrenih. Odlukom Vlade o unosu nedostajućih sredstava za stvorene obaveze u Budžetu za 2012. godinu od 18.01.2013. godine je naloženo Ministarstvu financija da se ostvareno prekoračenje izdataka iskaže u Finansijskim izvještajima za 2012. godinu, kako bi ista prikazala realno stanje izvršenja Budžeta za 2012. godinu i zadovoljilo načela sveobuhvatnosti i priznavanje troškova u trenutku njihova nastanka.

Budžetski korisnici nisu sačinjavali i Ministarstvu financija dostavljali godišnji finansijski izvještaj, niti je Ministarstvo finansija popunilo pomoćne obrasce propisane Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Kod izrade, donošenja i izvršenja budžeta dosljedno se pridržavati odredbi Zakona o budžetima u FBiH.

Poštovati odredbe Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

4.4 Prihodi i primici Budžeta za 2012. godinu

U konsolidiranim finansijskim izvještajima i Izvještaju o izvršenju Budžeta za 2012. godinu, ukupno ostvareni prihodi i primici iskazani su 245.306.999 KM, što u odnosu na planiranih 264.517.000 KM predstavlja ostvarenje od 90,41%, a struktura istih data je u narednom tabelarnom prikazu:

R. br	Opis	Budžet za 2012. godinu	Rebalans budžeta za 2012. god.	Ostvareno u 2011. godini	Ostvareno u 2012. godini	Index (6/4)	Index (6/5)
1	2	3	4	5	6	7	8
Prihodi, primici i financiranje A+B		282.556.067	264.517.000	248.156.360	239.160.742	90,41	96,38
A. Prihodi i primici (od 1 do 4)		272.556.067	264.517.000	248.156.360	239.160.742	90,41	96,38
1	Porezni prihodi	230.151.270	225.091.307	215.554.335	209.197.704	92,94	97,05
1.1.	Porez na dobit pojed i poduzeća	9.740.008	12.000.000	9.045.782	11.078.561	92,32	122,47
1.2.	Porez na plaću i radnu snagu	1.127.790	1.175.000	1.648.857	1.155.084	98,31	70,05
1.3.	Porez na dobra i usluge	20.000	3.100	809.998	200.235	6459,19	24,72
1.4.	Porez na dohodak	20.916.411	21.000.000	19.439.258	20.088.441	95,66	103,34
1.5.	Indirektni porezi	198.347.061	190.897.707	184.601.945	176.661.310	92,54	95,70
1.6.	Ostali porezi	0	15.500	8.495	14.073	90,79	165,66
2	Neporezni prihodi	39.330.763	34.956.308	29.245.502	26.121.326	74,73	89,32
2.1.	Prihod od poduzetnič. aktivnosti	2.354.029	2.135.329	5.008.746	1.705.588	79,87	34,05
2.2.	Naknade i takse i prihod i od usl.	32.288.971	28.864.979	20.731.202	21.009.415	72,79	101,34
2.3.	Novčane kazne	4.687.763	3.956.000	3.505.554	3.406.323	86,11	97,17
3	Potpore	2.974.034	4.369.385	3.270.762	3.803.977	87,06	116,30
4	Prihodi od carina	100.000	100.000	85.761	37.735	37,74	44,00
B.	Zajmovi primljeni kroz državu	10.000.000	0	0	0		

U odnosu na plan najznačajnije odstupanje je ostvareno kod naknada, taksi i prihoda od pruženih usluga (72,79%), prihoda od poduzetničke aktivnosti (79,87%), novčanih kazni (86,11%), primljenih potpora (87,06%) i indirektnih poreza (92,54%).

Prema podacima Raspodjele javnih prihoda na korisnike Budžeta za 2012. godinu (B2 obrada) **prihodi Kantona od koncesija** su ostvareni u iznosu 1.474.291 KM, dok su u finansijskim izvještajima ovi prihodi iskazani u iznosu 1.117.911 KM, dakle samo onaj iznos koji je i realiziran za zakonom definirane namjene dok ostali dio nije oprihodovan. Ostvareni prihodi u iznosu 1.414.989 KM su iz nadležnosti Ministarstva privrede (kontinuirana koncesijska naknada 704.792 KM, jednokratna koncesijska naknada 550.138 KM), a 59.302 KM iz nadležnosti Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede. Od ukupno ostvarenih prihoda općinama je doznačeno 644.993 KM obzirom da je Zakonom o koncesijama kantona predviđeno da se ovi prihodi dijele u omjeru 30% budžetu Kantona a 70% budžetu općina na čijem području se nalazi predmet koncesije.

Prema prezentiranim podacima Ministarstvo privrede (pomoćne evidencije) je u 2012. godini, na osnovu usaglašenih zapisnika o eksploitiranim količinama sa 15 korisnika koncesije sa kojima su potpisani koncesijski ugovori, evidentiralo potraživanje od koncesija u iznosu 743.466 KM, dok je naplaćeno 721.579 KM, a ukupna potraživanja od koncesija na dan 31.12.2012. godine iznose 702.249 KM. Usporedbom podataka potraživanja iz pomoćne evidencije sa potraživanjima iskazanim u Glavnoj knjizi gdje su iskazani u iznosu 481.411 KM je utvrđena neusklađenost ovih evidencija za 220.838 KM. Uzimajući u obzir činjenicu da od strane Ministarstva nisu dostavljane konfirmacije na dan 31.12.2012. godine za potvrđivanje postojanja potraživanja, ne može se potvrditi vjerodostojnost iskazanih potraživanja kako u pomoćnim evidencijama tako i u Glavnoj knjizi Trezora. Najznačajnija potraživanja za koncesije u pomoćnim evidencijama su iskazana za Breza Dom d.o.o. Sarajevo 192.341 KM, RKB-Rudnik krečnjaka Breza 153.783 KM i Cesing d.o.o. Žepče 67.320 KM.

Prema prezentiranoj Informaciji o podnesenim tužbama zbog neplaćenih obaveza po osnovu zaključenih koncesionih ugovora Kantonalnog pravobranilaštva od 28.06.2013. godine je vidljivo da je pokrenuto 10 sporova od kojih je 6 riješeno u korist pravobranilaštva, 2 tužbe su povučene obzirom da su dužnici u međuvremenu izmirili dug, dok su 2 spora u vrijednosti 197.733 KM u toku (BMM-Amfibolit d.o.o. Vareš 187.233 KM, Jašarević-coop d.o.o. Tešanj 10.500 KM), što znači da protiv dužnika sa najvećim obavezama na dan 31.12.2012. godine nisu pokrenuti sporovi u cilju naplate potraživanja. Potraživanje iz spora protiv koncesionara BMM-Amfibolit d.o.o. Vareš, iako ovo potraživanje nije iskazano u pomoćnim evidencijama Ministarstva, se nalazi evidentirano u Glavnoj knjizi Trezora na poziciji potraživanja od kupaca, a ne na poziciji sumljivih i spornih potraživanja. Također, provedenom revizijom je utvrđeno da i ostala potraživanja starija od 6 mjeseci nisu evidentirana na poziciji sumnjivih i spornih potraživanja kako je to Računovodstvenim politikama za budžetske korisnike i trezor ZDK predviđeno.

Potrebno se dosljedno pridržavati odredbi Računovodstvenih politika za budžetske korisnike i trezor ZDK u djelu usaglašavanja pomoćnih evidencija sa podacima Glavne knjige, ovjerenim konfirmacijama osigurati dokaz postojanja potraživanja, pokretanje zakonom definiranih aktivnosti na naplati potraživanja i knjigovodstvenog evidentiranja potraživanja starijih od 6 mjeseci na poziciju sumnjivih i spornih.

4.5 Rashodi i izdaci

U konsolidovanim finansijskim izvještajima i Izvještaju o izvršenju Budžeta Kantona za 2012. godinu, ukupno ostvareni rashodi, izdaci i finansiranje izkazani su u iznosu od 255.503.679 KM i u odnosu na prethodnu godinu veći su za 2.042.148 KM. Struktura rashoda i izdataka, sa indeksima ostvarenja u odnosu na plan i prethodnu godinu data je u tabelarnom pregledu:

R. br.	Vrsta rashoda	Budžet za 2012. godinu	Izvršenje Budžeta za 2011. godinu	Izvršenje Budžeta za 2012. godinu	Index (5/3)	Index (5/4)
1	2	3	4	5	6	7
UKUPNO (A+B)		264.417.000	253.461.531	255.503.679	96,63	100,81
A. UKUPNO RASHODI I IZDACI (I+II+III)		264.117.000	253.187.846	255.206.245	96,63	100,80
I TEKUĆI IZDACI (a+b+c+d)		253.159.534	241.313.160	247.371.024	97,71	102,51
a) Plaće, naknade i doprinosi		161.006.889	156.097.969	160.387.372	99,62	102,75
1	Bruto plaće i naknade	125.008.114	120.822.676	124.313.544	99,44	102,89
2	Naknade troškova zaposlenih	21.847.421	21.523.333	22.005.468	100,72	102,24
3	Dopr. poslodavca i ost. dopri.	14.151.354	13.751.960	14.068.360	99,41	102,30
b) Izdaci za materijal i usluge		35.017.069	30.115.502	33.861.790	96,70	112,44
4	Putni troškovi	389.497	351.675	292.576	75,12	83,19
5	Izdaci za energiju	7.576.043	7.117.315	7.493.629	98,91	105,29
6	Izdaci za komunalne usluge	3.131.668	3.120.624	3.206.178	102,38	102,74
7	Nabavka materijala	3.255.332	3.220.936	3.032.051	93,14	94,14
8	Usluge prijevoza i goriva	1.022.073	953.829	1.011.151	98,93	106,01
9	Unajmljivanje imov. i opreme	1.038.257	1.045.357	1.032.089	99,41	98,73
10	Izdaci za tekuće održavanje	7.751.566	6.052.150	7.464.610	96,30	123,34
11	Osiguranje, bankarske usl.	659.205	531.408	451.863	68,55	85,03
12	Ugovorne usluge	10.193.428	7.722.208	9.877.643	96,90	127,91
c) Tekući grantovi		56.635.576	54.623.550	52.828.223	93,28	96,71
13	Grant. drugim nivoima vlade	6.331.836	5.803.360	5.796.375	91,54	99,88
14	Grantovi pojedincima	38.610.534	38.413.888	38.893.053	100,73	101,25
15	Grantovi nep. organizacijama	2.713.206	3.156.638	2.239.556	82,54	70,95
16	Subvencije javnim preduzećima	6.780.000	4.802.980	4.634.707	68,36	96,50
17	Subvencije privatnim preduzećima	1.500.000	1.704.606	680.129	45,34	39,90
18	Ostali grantovi – povrat i drugo	700.000	742.078	584.403	83,49	78,75
d) Izdaci za kamate i ostale naknade		500.000	476.139	293.639	58,73	61,67
19	Izdaci za inostrane kamate	500.000	476.139	293.639	58,73	61,67
II KAPITALNI IZDACI (e+f)		10.857.466	11.874.686	7.835.221	72,16	65,98
e) Kapitalni grantovi		871.000	489.866	448.290	51,47	91,51
20	Kapitalni grantovi dr. nivoima vlasti	871.000	489.866	448.290	51,47	91,51
f) Izdaci za nabavku stalnih sredstava		9.986.466	11.384.820	7.386.931	73,97	64,88
21	Nab. zemljišta, šuma i viš.zasada	192.000	190.645	187.691	97,76	98,45
22	Nabavka građevina	1.105.286	1.594.175	1.086.217	98,27	68,14
23	Nabavka opreme	3.137.982	2.510.963	2.091.039	66,64	83,28
24	Nabavka ostalih stalnih sredstava	10.000	14.712	0	0,00	0,00
25	Nab. stalnih sredstava u obl.prava	419.935	3.282	411.190	97,92	12528,64
26	Rekon. i investic. održ.	5.121.263	7.071.043	3.610.794	70,51	51,06
III TEKUĆA REZERVA		100.000			0,00	
B. FINANSIRANJE		300.000	273.685	297.434	99,14	108,68
27	Spoljne otplate	300.000	273.685	297.434	99,14	108,68

4.5.1 Bruto plaće i naknade troškova zaposlenih

Plaće i naknade troškova zaposlenih predstavljaju najznačajniji izdatak Budžeta, i iste su u revidiranoj godini iskazane u iznosu od 160.387.372 KM što je 62,77% ukupnih rashoda i izdataka, a u odnosu na prethodnu godinu veće su za 4.289.403 KM ili 2,75%. Ovaj izdatak se prema obrascu Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih, na osnovu prosječnog broja na bazi radnih sati, odnosi na 8.087 zaposlenih. Osnovica za

obračun plaće zaposlenika u kantonalnim organima državne službe i drugim budžetskim korisnicima Kantona u 2012. godini iznosila je 454,74 KM. Naknada za topli obrok je iznosila 8 KM dnevno, a regres 413,50 KM.

Osnovna plaća predsjedavajućeg Skupštine i premijera iznosi 3.258 KM, ministara 2.783 KM (u iskazane plaće uključeno je 20% po osnovu položajnog dodatka). Na nivou Kantona najviša je plaća predsjednika Kantonalnog suda 3.660 KM, dok najniža plaća iznosi 455 KM.

Naknade troškova zaposlenih (topli obrok, prevoz na posao i sa posla, otpremnine, jubilarne nagrade, jednokratne novčane pomoći, regres) iskazane su u iznosu 22.005.468 KM. Po osnovu prekovremenog rada evidentirano je 1.025.382 KM, od čega je 515.227 KM kod ustanova srednjeg obrazovanja, 444.374 KM kod ustanova osnovnog obrazovanja, 59.867 KM kod Ministarstva unutrašnjih poslova i 5.914 KM kod ostalih budžetskih korisnika.

Uvidom u dokumentaciju Univerziteta u Zenici utvrđeno je da se rad preko utvrđene nastavne norme primjenom koeficijenta opterećenja, koji se kreće u rasponu od 0,85 do 1,35, evidentira kao redovan rad, pri čemu se koeficijent od 1,35 primjenjuje za sedmično opterećenje u visini duple norme. Plaće su se obračunavale na osnovu opterećenja u nastavi koje se utvrđivalo na početku akademske godine i rješenja o plaći koja su se donosila na početku kalendarske, odnosno budžetske godine i važila za istu, dakle na osnovu prosječnog broja sati koji ne odgovara i stvarnom izvršenju. Provjerom opterećenja u nastavi utvrđeno je da isto nije ravnomjerno raspoređeno po semestrima, što dovodi do kršenja odredbi Odluke o standardima i normativima za oblast visokog obrazovanja u FBiH, kao i Standarda i normativa za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području ZDK, kojima je propisano da nastavnici i saradnici u toku jedne nastavne godine ne mogu biti opterećeni više od dvostrukog broja sati nastave, odnosno vježbi sedmično, koji je utvrđen kao optimalno sedmično opterećenje. Kao primjer navodimo opterećenje u nastavi od 120 sati predavanja u zimskom semestru i 240 sati u ljetnom semestru koje predstavlja sedmično opterećenje od 8 odnosno 16 sati predavanja, što znači da je u ljetnom semestru ostvareno opterećenje u nastavi više od duple norme koja maksimalno iznosi 12 sati predavanja sedmično, jer propisano optimalno opterećenje iznosi 4 do 6 sati predavanja sedmično. Osim navedenog, uočeno je da nastavno osoblje stalno zaposleno na Univerzitetu nije sačinjavalo izvještaj o realizaciji nastave iako je isto propisano Uputstvom.

Odredbe Odluke o standardima i normativima za oblast visokog obrazovanja u FBiH i kantonalne propise poštivati u dijelu utvrđenog optimalnog sedmičnog opterećenja nastavnika i saradnika koji u toku jedne nastavne godine ne mogu biti opterećeni više od dvostrukog broja sati nastave, odnosno vježbi sedmično.

Potrebno je da nastavno osoblje stalno zaposleno na Univerzitetu sačinjava izvještaj o realizaciji nastave kako je to propisano Uputstvom, a rad preko norme evidentirati na odgovarajuću poziciju utvrđenu kontnim planom.

4.5.2 Izdaci za materijal i usluge

Izdaci za materijal i usluge su 33.861.790 KM ili 13,25 % ukupnih rashoda i izdataka. Unutar istih najveći su izdaci po osnovu ugovorenih usluga 9.877.643 KM, zatim energiju 7.493.629 KM, tekuće održavanje 7.464.610 KM, komunalne usluge 3.206.178 KM, nabavku materijala 3.032.051 KM, unajmljivanje imovine i opreme 1.032.089 KM, usluge prevoza i goriva 1.011.151 KM, bankarske usluge 451.863 KM i putni troškovi 292.576 KM. Unutar ugovorenih usluga (9.877.643 KM) najznačajniji su ostali izdaci za druge samostalne djelatnosti (ugovori o djelu) od 2.400.394 KM, ostale nespomenute usluge 2.197.063 KM, naknade za rad u komisijama 769.344 KM, troškovi advokata u postupku 638.589 KM.

Izdaci za ugovore o djelu najvećim dijelom su ostvareni kod ustanova visokog (1.694.452 KM), srednjeg (361.478 KM) i osnovnog obrazovanja (155.915 KM), po osnovu zaključenih ugovora sa vanjskim saradnicima za održavanje redovne nastave, dok je kod ostalih budžetskih korisnika iskazan izdatak u iznosu 188.549 KM. Ministarstvo za prostorno uređenje, promet, komunikacije i zaštitu okoline je po osnovu angažovanja vanjskih saradnika u komisiju za provođenje tehničkog pregleda izvedenih radova obračunalo i isplatilo naknadu u neto iznosu od 53.988 KM, od čega 4.750 KM predstavlja obavezu prethodnog perioda (2011. godine).

Obzirom na naprijed navedeno može se zaključiti da su vanjski saradnici angažovani za obavljanje redovnih poslova i zadataka koji su budžetskim korisnicima dati u nadležnost zakonskim propisima te se iz tog razloga ne može potvrditi osnovanost i opravdanost ovih isplata.

Na poziciji **ostale nespomenute usluge i dadžbine** Služba za zajedničke poslove iskazan je izdatak od 112.643 KM koji se uglavnom odnosi na angažovanje radnika putem PPUP „Omladinac“ Zenica za obavljanje redovnih poslova organa uprave (održavanje higijene, upravljanje motornim vozilom, rad u pisarnici, te poslovi obezbjeđenja zgrade).

Preispitati opravdanost angažiranja vanjskih saradnika za obavljanje radnih poslova i zadataka iz nadležnosti organa uprave.

Izdaci za rad komisija iznose 769.344 KM, a najznačajniji su kod: Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta (288.926 KM), srednjih škola (152.362 KM), osnovnih škola (76.437 KM), Univerziteta (52.346 KM), Ministarstva unutrašnjih poslova (49.392 KM), Ministarstva za prostorno uređenje, promet, komunikacije i zaštitu okoline (30.995 KM). Kod Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta isplate se najvećim dijelom odnose na rad u ispitnim komisijama za vozače motornih vozila i kontrolu polaganja vozačkih ispita, dok su škole evidentirale naknade za rad uposlenicima angažovanim u ispitnim komisijama za vanredno školovanje.

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju utvrđeno je da su komisijski obavljani redovni poslovi organa uprave (godišnji popis, provođenje postupka javnih nabavki, te rješavanje po Zakonu o upravnom postupku), niti su tokom revizije prezentirani dokazi da su ovi poslovi obavljani izvan radnog vremena organa uprave. Iako je Zakonom o građenju Ministarstvu za prostorno uređenje, promet, komunikacije i zaštitu okoline u nadležnost dato provođenje tehničkog pregleda izvedenih radova, isto je za navedene poslove obračunalo i isplatilo naknadu uposlenima u neto iznosu od 20.449 KM. Također, naknade za rad članovima komisija (uposlenicima) nisu se isplaćivale u skladu sa odredbama člana 10. stav 2. tačka 3. Zakona o porezu na dohodak, jer iste nisu imale tretman plaće.

Za obavljanje redovnih poslova iz nadležnosti organa uprave ne isplaćivati naknade za rad u komisijama.

Usluge reprezentacije iskazane su u iznosu od 225.643 KM i u odnosu na prošlu godinu kada su iznosile 192.875 KM veće su za 32.768 KM. Provedenom revizijom utvrđeno je da nije uspostavljen zadovoljavajući sistem internih kontrola kod stvaranja izdataka za reprezentaciju. Obzirom da: Na nivou Kantona, niti internim aktima budžetskih korisnika, nisu donijeti propisi kojim bi se reguliralo pravo na stvaranje izdataka reprezentacije, kao niti eventualna ograničenja. Kod Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta i OŠ Rešad Kadić Kakanj pojedini računi za usluge reprezentacije nisu ovjereni od strane ovlaštenog lica, a određeni računi (Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta i MSS Žavidovići) ne sadrže specifikaciju troška. Pojedini budžetski korisnici na ovoj poziciji evidentirali su troškove koji se ne mogu svrstati u usluge reprezentacije (Univerzitet u Zenici evidentirao je troškove štampe, oglašavanja, zakupa prostora, Islamski pedagoški fakultet troškove štampe i noćenja, a Kantonalna uprava Civilne zaštite troškove noćenja).

Potrebno je da se od strane nadležnih propiše način stvaranja i pravdanja troškova reprezentacije i odredi limite, odnosno visinu odobrenih sredstava i datih poklona, kao i dosljedna primjena istih.

Izdaci za usluge prevoza i goriva evidentirani su u iznosu od 1.011.151 KM, od čega se na gorivo za motorna vozila odnosi 849.319 KM. U odnosu na prethodnu godinu, kada su izdaci za gorivo za motorna vozila iznosili 792.068 KM, isti su u revidiranoj godini veći za 57.251 KM. Za ministarstva (izuzev Ministarstva unutrašnjih poslova) i samostalne upravne organizacije (Kantonalna uprava civilne zaštite, Kantonalna uprava za inspeksijske poslove i Pedagoški zavod) izdavanje putnih naloga za vozila i sačinjavanje izvještaja o pređenoj kilometraži i utrošku goriva vrši Služba za zajedničke poslove. Provedenom revizijom izdataka za gorivo za koje evidencije vodi Služba je utvrđeno da određeni putni nalozi u dijelu evidencije korištenja automobila nisu popunjeni u cijelosti (početno i krajnje stanje, pređeni put, broj lica u vozilu), kao i da za motorna vozila nisu utvrđeni normativi potrošnje goriva. Provedenom revizijom budžetskih korisnika koji samostalno vode evidencije je utvrđeno da Univerzitet u Zenici, JU Osnovna specijalna škola Zenica, JU Škola za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju osoba sa poteškoćama u psiho-fizičkom razvoju Zenica, Općinski sud Žepče i Općinski sud Tešanj nisu donijeli interni akt kojim bi propisali način upotrebe službenih motornih vozila i vođenje propisanih evidencija, niti su utvrdili normativ utroška goriva.

Potrebno je da se od strane nadležnih regulira način upotrebe službenih motornih vozila i vođenje propisanih evidencija, te da se utvrde normativi potrošnje goriva.

Izdaci za mobilne telefone iskazani su u iznosu od 82.043 KM, i to 17.231 KM kod Ministarstva unutrašnjih poslova, 9.930 KM kod Univerziteta u Zenici, 6.601 KM kod Skupštine kantona i 48.281 KM kod

ostalnih budžetskih korisnika. U odnosu na prethodnu godinu kada su ovi troškovi iznosili 74.228 KM, u revidiranoj godini su veći za 7.815 KM. Provedenom revizijom utvrđeno je da je Komisija za privredu, ekonomski i finansijsku politiku, budžet i finansije Skupštine Zaključkom o visini naknade troškova upotrebe mobilnog telefona i Zaključkom o visini naknade troškova upotrebe mobilnog telefona za poslanika Skupštine Kantona, koji obavljaju funkciju zamjenika predsjedavajućeg Skupštine utvrđeno pravo na naknadu troškova upotrebe mobilnog telefona u iznosu od 200 KM mjesečno predsjedavajućem Skupštine, odnosno 100 KM mjesečno zamjeniku predsjedavajućeg i istim se odobreni iznosi uplaćuju na tekuće račune. Obzirom da na ova primanja nije obračunat porez na dodatna primanja ne može se potvrditi da je postupljeno u skladu sa odredbama člana 10. Zakona o porezu na dohodak i člana 14. Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak.

Poštovati odredbe Zakona o porezu na dohodak.

4.5.3 Transferi

Tekući transferi su iskazani u iznosu 52.828.224 KM i u odnosu na prethodnu godinu kada su iznosili 54.623.550 KM manji su za 1.795.326 KM. Od ukupno realiziranih tekućih transferi na budžetska sredstva i donacije se odnosi 47.889.601 KM, a na namjenska sredstva se odnosi 4.838.625 KM. Kapitalni transferi su iskazani u iznosu 448.290 KM i u odnosu na prethodnu godinu kada su iznosili 489.866 KM manji su za 41.576 KM.

Realizacija transfera je iskazana kod Ministarstva za rad, socijalnu politiku i izbjeglice 26.774.230 KM (naknada za porodiljno odsustvo 7.520.021 KM, smještaj u ustanove socijalne zaštite 4.461.457 KM, dodatak na djecu 3.645.668 KM, naknada za civilne žrtve rata 3.055.307 KM, naknada za pomoć i njegu drugog lica 2.645.401 KM, poticaj aktivnih mjera zapošljavanja 899.200 KM, ostali socijalni transferi 886.421 KM, poticaj povratku izbjeglih i raseljenih 815.520 KM i dr), Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport 9.552.800 KM (transfer za ustanove kulture 3.185.550 KM, transfer za prijevoz đaka 2.503.562 KM, smještaj studenata u studentske domove 1.381.968 KM, stipendije studenata 1.001.700 KM, transfer za sport 590.112 KM i dr), Ministarstvo za boračka pitanja 6.429.250 KM (sredstva za rješavanje stambenog pitanja pripadnika boračkih populacija 2.405.800 KM, stipendije studenata pripadnika boračke populacije 1.398.000 KM, novčana naknada za pripadnike u izuzetno teškoj socijalno-ekonomskoj situaciji 513.900 KM, sredstva za liječenje 416.500 KM, sredstva za školovanje i nabavku udžbenika 419.100 KM i dr), Ministarstvo za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu 4.712.303 KM (financiranje projekata iz sredstava vodnih naknada 2.514.507 KM, poticaj za razvoj poljoprivredne proizvodnje 1.900.678 KM, transfer za veterinarstvo 187.985 KM i dr), Ministarstvo privrede 2.073.772 KM (subvencija preduzećima u privatizaciji i podsticaj industriji 680.129 KM, transfer općinama sredstava od koncesija 605.396 KM, realizacija projekata iz sredstava koncesijskih naknada 488.247 KM, transfer Agenciji za privatizaciju 300.000 KM), Ministarstvo prostornog uređenja, prometa i komunikacija 823.586 KM (transfer općinama sredstava Fonda za zaštitu okoliša 818.586 KM), Ministarstvo zdravstva 618.617 KM (transfer Zavodu za borbu protiv bolesti ovisnosti 264.998 KM, kapitalni transferi općinama 124.290 KM, transfer za deratizaciju 100.000 KM, transfer Zavodu za medicinu rada 84.830 KM i dr), Ministarstvo financija 484.403 KM (povrat više ili pogrešno uplaćenih sredstava), Skupština 412.025 (transfer političkim strankama i samostalnim zastupnicima 400.000 KM), Kantonalna uprava civilne zaštite 303.556 KM (transfer općinama –otklanjanje posljedica nevremena), Ministarstvo pravosuđa i uprave 265.170 KM (smještaj pritvorenih lica u KPD), Ured premijera 153.589 KM (financiranje kulturnih, vjerskih, naučnih i sportskih manifestacija 126.389 KM, financiranje posebno nadarenih i talentiranih mladih 26.200 KM), Stručna služba Vlade 224.925 KM (transfer Zavodu za urbanizam i prostorno planiranje 124.925 KM, izvršenje sudskih presuda 100.000 KM).

4.6 Nabavke i primjena Zakona o javnim nabavkama u BiH

Izdaci za nabavku stalnih sredstava iskazani su u iznosu od 7.684.364 KM, što u odnosu na planiranih 9.986.466 KM predstavlja ostvarenje od 76,95 %. Strukturu ovih izdataka čine: rekonstrukcija i investiciono održavanje 3.610.794 KM, oprema 2.091.039 KM, građevine 1.086.217 KM, stalna sredstva u obliku prava 411.190 KM i šume, zemljište i višegodišnji zasadi 187.691 KM.

Ministarstvo unutrašnjih poslova je putem otvorenog postupka provelo proceduru odabira dobavljača za nabavku 2 terenska vozila. Na javni poziv su se javila 2 ponuđača i izabran je ponuđač koji je ponudio bolje uvjete za ugovorni organ, sa kojim je i zaključen ugovor u vrijednosti 99.780 KM. **Ministarstvo za prostorno**

planiranje, promet i komunikacije je putem otvorenog postupka provelo proceduru odabira dobavljača za „isporuku baze cestovnih podataka i softverskih rješenja za praćenje održavanja regionalnih cesta na području ZDK“. Na javni poziv su se prijavila 2 ponuđača i dosljednom primjenom utvrđenih kriterija izabran je ponuđač koji je ponudio bolje uvjete za ugovorni organ, sa kojim je i zaključen ugovor u vrijednosti 402.269 KM. **Kantonalna direkcija za ceste** je putem otvorenog postupka provela proceduru odabira dobavljača za izvođenje radova održavanja regionalnih cesta na području ZDK kroz 5 lotova za period od 4 godine (02.07.2012. godine do 02.07.2016. godine). Zaključeni su ugovori za Lot 2 – (80,6 km) u vrijednosti 815.952 KM, Lot -3 (77,7 km) vrijednosti 1.161.782 KM i Lot – 5 (65,1 km) u vrijednosti 537.593 KM iako je u svim lotovima bila pristigla samo po 1 ponuda. Obzirom na navedeno, da niti u jednom slučaju nisu pristigle 3 formalno ispravne ponude, ne može se potvrditi da je osigurana zadovoljavajuća konkurentnost, kako je to Zakonom o javnim nabavkama BiH propisano.

Uvidom u pregled sklopljenih ugovora **Kantonalne direkcija za ceste** je utvrđeno da je u 2012. godini sklopljeno 10 ugovora u vrijednosti 811.617 KM primjenom pregovaračkog postupka, od čega je 6 ugovora dodjeljeno jednom dobavljaču (Porobić d.o.o. Zavidovići) u iznosu 571.992KM. Uvidom u prezentirane odluke o pokretanju pregovaračkih postupaka bez objave obavještenja se ne može potvrditi da se u svim slučajevima radi o hitnim i nepredvidivim okolnostima za ugovorni organ, pa samim tim se ne može potvrditi da je primjenjen odgovarajući postupak odabira dobavljača definiran Zakonom o javnim nabavkama BiH.

Kantonalna uprava civilne zaštite je izvršila nabavku 2 motorna vozila u vrijednosti 68.938 KM primjenom 2 odvojena konkurentna postupka. Po protokolu o zajedničkom ulaganju **Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport** i Općine Maglaj od 14.08.2012. godine je Općinski načelnik putem konkurentnog postupka proveo proceduru odabira najpovoljnijeg dobavljača za „rekonstrukciju tavanice prizemlja Osnovne škole Maglaj“ sa kojim su Ministarstvo i Općina zaključili ugovor u vrijednosti 92.915 KM. Na zahtjev nadzornog organa, sa izabranim dobavljačem je zaključen aneks ugovora u vrijednosti 18.526 KM. Uzimajući u obzir ukupnu vrijednost izvršenih nabavki ne može se potvrditi da je primjenjen odgovarajući postupak definiran Zakonom o javnim nabavkama BiH.

Na poziciji rekonstrukcije i investicionog održavanja **Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport** je iskazan izdatak u iznosu 19.615 KM i isti se odnosi na izgradnju sportskih terena pored O.Š. Arnauti. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju je utvrđeno da je ovaj izdatak nastao u 2008. godini, i da isti nije priznat u trenutku njegovog nastanka, što je u suprotnosti sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH.

Proceduru odabira dobavljača za **tekuće izdatke** za potrebe budžetskih korisnika Kantona, izuzev Ministarstva unutrašnjih poslova i Univerziteta u Zenici, u 2012. godini obavljala je **Služba za zajedničke poslove**. Provedenom revizijom utvrđena je nedosljedna primjena odredbi Zakona o javnim nabavkama BiH, i to:

U postupku nabavke prehrambenih i neprehrambenih proizvoda za potrebe kafe kuhinja Zeničko-dobojskog kantona u tenderskoj dokumentaciji (obrascu za cijenu ponude) ugovorni organ pozivao se na određene robne marke (arf, domestos) što je suprotno članu 14. Zakona obzirom da je istim predviđeno da ukoliko je ugovorno tijelo u nemogućnosti da upotrebom objektivnih tehničkih specifikacija navede opis predmeta ugovora koji je dovoljno precizan i u potpunosti razumljiv, tada je obavezno navesti da će prihvatiti proizvode, usluge ili metode koji su ekvivalentni glede njihovih osobina dodavanjem riječi “ili ekvivalent”. Također je utvrđeno da se nisu poštovala odredbe zaključenog ugovora obzirom da su u postupku revizije konstatovana odstupanja od ugovorenih cijena za pojedine vrste prehrambenih i neprehrambenih proizvoda, odnosno fakturisani su proizvodi po cijenama većim od ugovorenih ili proizvodi koji nisu navedeni u ponudi.

Nabavka kancelarijskog materijala za potrebe ZDK putem otvorenog postupka nastavljena je iako su zaprimljene dvije ponude, što je suprotno članu 12. Zakona jer broj primljenih ponuda ne osigurava stvarnu konkurenciju.

Ministarstvo unutrašnjih poslova je za najveći dio tekućih izdataka krajem 2010. godine provelo otvoreni postupak nabavke i zaključilo okvirne sporazume za 2011 i 2012. godinu. Iako su izdaci za odjeću, uniforme i obuću iskazani u ukupnom iznosu od 407.957 KM Ministarstvo je nabavku odjeće i obuće u 2012. godini vršilo uglavnom putem više konkurentskih postupaka, dva direktna sporazuma i 1 otvoreni postupak (za zimske vjetrovke), te se ne može potvrditi da je primjenjen odgovarajući postupak nabavke, obzirom da članom 6. Zakona ugovornim organima nije dozvoljeno dijeljenje predmeta ugovora.

Potrebno se dosljedno pridržavati odredbi Zakona o javnim nabavkama BiH.

Potrebno je izdatke priznavati u trenutku njihova nastanka, kako je to definirano odredbama Zakona o budžetima u FBiH.

4.7 Stalna sredstva i popis

Struktura i promjene na stalnim sredstvima tokom revidirane godine, iskazani u Konsolidiranom bruto bilansu, date su u slijedećoj tabeli:

Opis	Zemljište	Građevine	Oprema	Ost. st. sredstva	Sr. obl. Prava	Sr. u pripremi	Sr. van upotrebe	UKUPNO
Nab. vrijednost 01.01.2012.g	12.313.174	372.456.786	79.529.198	19.398	4.952.279	4.753.415	882.678	474.906.929
Povećanje	191.986	4.259.558	2.981.062		555.635	1.311.721	1.234.943	10.534.904
Smanjenje	36.159	796.391	1.377.742	298,00	11.499	1.030.852	1.225.061	4.478.001
Stanje 31.12.2012.	12.469.001	375.919.954	81.132.519	19.100	5.496.416	5.034.284	892.560	480.963.832
Amortizacija 01.01.2012.g	0	97.230.750	60.850.424		140.181			158.221.356
Amortizacija za 2012. godinu		3.477.167	5.191.300		156.502			8.824.969
Amortiz. po snovu otuđenja, rashodov, otpisa i isknjiža.		639.007	1.307.079		346			1.946.432
Ukupna ispravka 31.12.2012.g	0	100.068.910	64.734.646	0	296.337	0	0	165.099.893
Sadašnja vrijednost 31.12.2011.g	12.313.174	275.226.036	18.678.774	19.398	4.812.098	4.753.415	882.678	316.685.573
Sadašnja vrijednost 31.12.2012.g	12.469.001	275.851.043	16.397.872	19.100	5.200.079	5.034.284	892.560	315.863.939

Stalna sredstva su u financijskim izvještajima iskazani u iznosu 315.863.939 KM, koliko su iskazani i izvori stalnih sredstava i u odnosu na prethodnu godinu kada su iznosila 316.685.573 KM manja su za 821.624 KM.

Vlada je sukladno zaključcima Centralne popisne komisije za 2008. godinu o neusklađenosti stvarnog stanja imovine sa knjigovodstvenom 08.04.2009. godine formirala Radnu grupu radi rješavanja statusa i knjiženja imovine date na korištenje i upravljanje drugim subjektima. Radna grupa je 11.05.2010. godine sačinila Izvještaj o radu u kojem je konstatala određena pogrešna evidentiranja imovine u financijskim izvještajima i dala preporuke za otklanjanje tih pogrešaka. Predloženo je isknjižavanje stana u vrijednosti 34.520 KM kod **Pedagoškog zavoda**, sportske dvorane Breza u vrijednosti 102.238 KM kod **Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport**, šuma i šumskog zemljišta u vrijednosti 95.024 KM i objekti vodovodne infrastrukture u vrijednosti 7.554.802 KM kod **Ministarstva za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo**, ceste i mostovi u vrijednosti 50.587.151 KM kod **Ministarstva za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoline**, građevine, ceste i mostovi u vrijednosti 1.392.210 KM kod **Stručne službe Vlade**, ulaganja u tuđa stalna sredstva u vrijednosti 34.139 KM kod **Stručne službe Vlade**, 290.000 KM (atletska staza Kamberovića polje 40.000 KM, rekonstrukcija stadiona Bilino polje 250.000 KM) kod **Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport**, osnivački kapital JP Šumsko privredno društvo d.o.o. Zavidovići u vrijednosti 100.000 kod **Stručne službe Vlade** i stanovi u vrijednosti 2.384.239 KM kod **Ministarstva za boračka pitanja**. Zaključkom Vlade od 11.06.2010. godine je usvojen izvještaj o radu Radne grupe i naloženo je rukovodiocima ministarstava i drugih kantonalnih organa uprave da sačine prijedloge odluka za isknjižavanje imovine za koju je utvrđeno pogrešno knjigovodstveno evidentiranje. Tokom revizije je prezentirana dokumentacija koja potvrđuje da je temeljem Odluke Vlade od 30.12.2010. godine izvršeno isknjižavanje samo šuma i šumskog zemljišta u vrijednosti 95.450 KM Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede u korist Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, i isknjižen stan u vrijednosti 34.520 KM Pedagoškog zavoda u korist općine Zenica, dok ostala imovina nije isknjižena.

Provedenom revizijom kapitalnih ulaganja namjenskih sredstava vodnih naknada za 2012. godinu Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede je utvrđeno da su stalna sredstva na poziciji vodeni putevi, morske i zračne luke povećane za iznos 160.228 KM, dok je u periodu od 2009. do 2011. godine iskazano

povećanje ove pozicije za 1.107.512 KM. Po iskazu odgovorne osobe ova ulaganja predstavljaju ulaganja u lokalne vodovodne mreže i ne predstavljaju imovinu ministarstva. Na poziciji cesta i mostova Kantonalne direkcije za ceste u 2012. godini iskazano je povećanje imovine u iznosu 2.493.364 KM, dok je u periodu od 2009. do 2011. godine iskazano povećanje ove pozicije kod Ministarstva za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoline i Kantonalne direkcije za ceste u iznosu 25.436.747 KM. Po iskazu odgovorne osobe dio ovih ulaganja ne predstavljaju investicije u regionalne ceste, pa samim tim ne predstavljaju njihovu imovinu. Zbog navedenog se može zaključiti da nije postupljeno u skladu sa Zaključkom Vlade od 11.06.2010. godine, kojom je definirano da se ova ulaganja vode na poziciji resornih ministarstava dok traje investicija, a po njihovom stavljanju u funkciju da se pripreme prijedlozi odluka o ustupanju imovine krajnjem korisniku i isknjižavanju iste iz knjigovodstvene evidencije kantonalnih organa uprave.

Zbog svega navedenog se ne može potvrditi vjerodostojnost iskazane imovine u financijskim izvještajima za 62.444.779 KM koliko je utvrđeno od strane Radne grupe radi rješavanja statusa i knjiženja imovine date na korištenje i upravljanje drugim subjektima, 1.267.740 KM iskazanih na poziciji vodeni putevi, morske i zračne luke Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, kao i dio imovine iskazane na poziciji cesta i mostova, koja ne predstavlja ulaganje u regionalne ceste, Ministarstva za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoline i Kantonalne direkcije za ceste.

U postupku revizije utvrđeno je da nisu popunjeni obrasci propisani Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH, a koji se odnose na stalna sredstva (obrazac Godišnji izvještaj o investicijama i obrazac A).

Potrebno je, sukladno Zaključku Vlade od 11.06.2009. godine i preporukama Radne grupe radi rješavanja statusa i knjiženja imovine date na korištenje i upravljanje drugim subjektima, izvršiti ispravku pogrešnih evidentiranja stalnih sredstava, a u cilju istinitog i fer iskazivanja stanja imovine u financijskim izvještajima.

Potrebno je realizaciju namjenskih sredstava vodnih naknada i naknada za ceste knjigovodstveno evidentirati na način kako je to definirano Zaključku Vlade od 11.06.2009. godine.

4.8 Dugoročni plasmani

Dugoročni plasmani su iskazani u iznosu 3.405.924 KM, a isti se odnose na plasman sredstava Vlade u iznosu 1.500.000 KM putem Investiciono-komercijalne banke Zenica za rješavanje stambenih potreba mladih, sredstva Ministarstva za boračka pitanja u iznosu 1.403.000 KM plasirana putem ABS banke Sarajevo za financiranje investicijskih programa koji će omogućiti trajno zaposlenje pripadnika boračke populacije, sredstva Biznis servis centra u iznosu 500.000 KM plasirana putem Investiciono-komercijalne banke Zenica za kreditiranje privrednih subjekata i ulaganje sredstava Prve osnovne škole Maglaj u iznosu 2.924 KM u izgradnju lokalnog vodovoda.

4.9 Finansijski rezultat

U konsolidiranim finansijskim izvještajima i Izvještaju o izvršenju Budžeta za 2012. godinu iskazano je ostvarenje prihoda i primitaka, rashoda i izdataka u odnosu na plan kako slijedi:

R. br.	Opis	Rebalans budžeta za 2012. godinu	Ostvareno u 2011. godini	Ostvareno u 2012 godini	Index (5/3)	Index (5/4)
1	2	3	4	5	6	7
A.	Prihodi i primici (1+2+3)	264.517.000	248.156.360	239.160.742	90,41	96,38
1	Porezni prihodi	225.191.307	215.640.096	209.235.439	92,91	97,03
2	Neporezni prihodi	34.956.308	29.245.502	26.121.326	74,73	89,32
3	Potpore	4.369.385	3.270.762	3.803.977	87,06	116,30
B.	Rashodi i izdaci (1+2)	264.117.000	253.187.846	255.206.245	96,63	100,80
1	Tekući rashodi	253.259.534	241.313.160	247.371.024	97,67	102,51
2	Kapitalni izdaci	10.857.466	11.874.686	7.835.221	72,16	65,98
C.	Višak prihoda nad rashodima	400.000			0,00	
D.	Višak rashoda nad prihodima		5.031.486	16.045.503		318,90
E.	Spoljne otplate	300.000	273.685	297.434	99,14	108,68

U revidiranoj godini ukupni prihodi i primici iskazani su u iznosu od 239.160.742 KM, rashodi i izdaci 255.206.245 KM, te višak rashoda nad prihodima u iznosu 16.045.503 KM.

Prema finansijskom iskazu „konsolidovani bilans stanja“ na dan 31.12.2012. godine iskazan je akumulirani višak rashoda nad prihodima u iznosu od 49.112.158 KM, što je u odnosu na početno stanje od 33.611.883 KM više za 15.500.275 KM. Odstupanje povećanja akumuliranog deficita u odnosu na ostvareni deficit revidirane godine iznosi 545.228 KM i isti je posljedica knjiženja potraživanja bolovanja preko 42 dana iz ranijih godina u korist finansijskog rezultata, kako je to definirano novim Računovodstvenim politikama Kantona.

U slučaju smanjenja ostvarenja prihoda u odnosu na plan potrebno je u skladu sa važećim zakonskim propisima blagovremeno izvršiti uravnoteženje rashoda sa istim i utvrditi izvore za finansiranje deficita.

4.10 Kratkoročna potraživanja i plasmani

Kratkoročna potraživanja, plasmani i razgraničenja na dan 31.12.2010. godine iskazana su u iznosu 6.017.088 KM i u odnosu na prethodnu godinu kada su iznosila 5.836.228 KM veća su za 180.860 KM, a njihova struktura kao i usporedni podaci sa prethodnom godinom dati su u slijedećem tabelarnom pregledu;

OPIS	31.12.2012. godine	31.12.2011. godine
Kratkoročna potraživanja, plasmani i razgraničenja	6.017.088	5.836.228
Kratkoročna potraživanja	5.902.753	5.753.032
Potraživanja od pravnih osoba	2.533.613	2.900.382
Za isporučene usluge i robu	1.106.220	1.410.355
Za unaprijed plaćenu robu i usluge-Avansi	1.427.393	1.490.027
Potraživanja od fizičkih osoba - za isporučene usluge	165.591	103.626
Ostala potraživanja	3.260.904	2.803.009
Akontacija za službeni put	900	0
Potraživanja za preplaćene poreze i doprinose	0	1.602.270
Potraživanja za PDV	13.373	13.652
Potraživanja za bolovanje	1.676.962	0
Potraživanja za naknade	49.112	0
Sumnjiva i sporna potraživanja	768.018	801.189
Ostala potraživanja	752.539	385.898
Ispravka vrijednosti	57.355	53.985
Kratkoročni plasmani - depoziti kod banaka	30.933	30.933
Finansijski i obračunski odnosi	58.292	27.153
Kratkoročna razgraničenja	25.110	25.110

Kratkoročna potraživanja su iskazana u iznosu 5.902.753 KM i odnose se na potraživanja od pravnih osoba 2.533.613 KM, potraživanja od fizičkih lica 165.591 KM i ostala potraživanja 1.533.930 KM. Uvidom u prezentirane preglede potraživanja za pružene usluge po organizacijskoj klasifikaciji je utvrđeno da su najznačajnija potraživanja iskazana na pozicijama Univerziteta 843.158 KM, Veterinarskog zavoda 195.681 KM i Direkcije robnih rezervi 132.200 KM. Univerzitet i Veterinarski zavod su kupcima na kraju 2012. godine dostavili konfirmacije za potvrđivanje iskazanih potraživanja, ali je samo jedan dio potvrdno odgovorio na isto, zbog čega se ne može u cijelosti potvrditi vjerodostojnost iskazanih potraživanja. Također, provedenom revizijom je utvrđeno da je samo dio potraživanja starijih od 6 mjeseci evidentiran na poziciju sumljivih i spornih potraživanja, iako je Ministarstvo financija donijelo Uputstvo o procesiranju transakcija po osnovu potraživanja od kupaca kroz Pomoćnu knjigu AR-potraživanja i Glavnu knjigu trezora kojom je precizirano jedinstveno postupanje svih budžetskih korisnika u cilju naplate potraživanja i pravilnog knjigovodstvenog evidentiranja istih. Veterinarski zavod je pokrenuo sudski spor putem pravobraniteljstva protiv dužnika „Bajra“ Travnik koji prema evidenciji Zavoda u trenutku obavljanja revizije ima dug u iznosu 254.945 KM. Kod Direkcije robnih rezervi je na poziciji potraživanja evidentirano potraživanja za ustupljenu robu iz skladišta tokom ranijih godina i ova potraživanja su predmetom sudskih sporova.

Sumnjiva i sporna potraživanja su iskazana u iznosu 768.018 KM i većim dijelom se odnose na potraživanja Univerziteta u iznosu 544.958 KM (potraživanja starija od 6 mjeseci) i Stručne službe Vlade 167.000 KM (date pozajmice Tvornici čarapa Tešanj 100.000 KM, Željezari Vareš 67.000 KM) i ova potraživanja su većim dijelom predmeti sudskih sporova. Upravni odbor Univerziteta je 18.02.2013. godine donio Odluku o otpisu potraživanja u iznosu 8.670 KM zbog zastare.

Na poziciji ostalih potraživanja su većim dijelom evidentirana potraživanja koncesijskih naknada i to potraživanja iz nadležnosti Ministarstva privrede 481.411 KM, a Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede 205.478 KM.

Potraživanja od internih transakcija su iskazana u iznosu 58.292 KM, a odnose se na Općinski sud Zenica 4.335 KM, Općinski sud Visoko 22.818 KM i Kantonalni zavod za urbanizam i prostorno uređenje

31.139 KM. Obzirom da ova potraživanja nisu istovremeno knjigovodstveno evidentirana kao obaveza organa na koje se potraživanja odnose, ne može se potvrditi njihova vjerodostojnost.

Potrebno je poduzimati zakonom definirane radnje kako bi potraživanja bila i naplaćena, a ovjerenim konfirmacijama potvrditi vjerodostojnost iskazanih potraživanja.

Potraživanja starija od šest mjeseci knjigovodstveno evidentirati na poziciji sumnjivih i spornih potraživanja u skladu kantonalnim Računovodstvenim politikama za budžetske korisnike i trezor i Uputstvom o procesiranju transakcija po osnovu potraživanja od kupaca kroz Pomoćnu knjigu AR-potraživanja i Glavnu knjigu trezora

Preispitati osnovanost iskazanih potraživanja od internih transakcija, obzirom da ista nisu istovremeno knjigovodstveno evidentirana kao obaveza organa na koje se potraživanja odnose.

4.11 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja na dan 31.12.2012. godine iskazane su u iznosu od 85.501.744 KM, što je u odnosu na početno stanje od 71.386.586 KM više za 14.115.158 KM. Struktura istih, kao i usporedni podaci sa prethodnom godinom, dati su u slijedećem tabelarnom prikazu:

OPIS	31.12.2012. godine	31.12.2011. godine
Kratkoročne obaveze i razgraničenja	85.501.744	71.386.586
Kratkoročne obaveze	46.615.798	33.225.922
Kratkoročne tekuće obaveze	32.464.436	19.432.726
Kratkoročne obaveze prema pravnim osobama	31.090.319	18.692.462
Kratkoročne obaveze prema fizičkim osobama	1.197.976	642.419
Ostale kratkoročne obaveze	176.141	97.845
Kratkoročni krediti i zajmovi	20.205	20.205
Primici od ostalih domaćih pozajmljivača	20.205	20.205
Obaveze prema radnicima	14.131.157	13.772.991
Obaveze za plaće	6.800.627	6.416.552
Obaveze za naknade plaća	778.399	633.729
Doprinosi iz plaće	4.658.032	4.569.833
Ostale obaveze po osnovu rada	1.864.865	2.123.642
Obaveze prema drugim fizičkim osobama	29.234	29.234
Finansijski i obračunski odnosi	291.581	291.581
Kratkoročna razgraničenja	38.594.365	37.869.083
Razgraničeni prihodi	28.981.681	28.255.222
Razgraničeni rashodi	9.612.684	9.613.861

Kratkoročne obaveze su iskazane u iznosu 46.615.798 KM i u odnosu na prethodnu godinu kada su iznosile 33.225.922 KM veće su za 13.389.876 KM, a odnose se na kratkoročne tekuće obaveze 32.464.436 KM, kratkoročni krediti i zajmovi 20.205 KM i obaveze prema radnicima (plaća za 12-ti mjesec) 14.131.157 KM. Iz prezentiranih podataka stanja kratkoročnih obaveza, s tim da najveći dio obaveza po izvršnim sudskim rješenjima nije niti iskazan u poslovnim knjigama, je vidljivo postojanje evidentnih problema sa likvidnošću budžeta, pa samim tim i sa normalnim funkcioniranjem Kantonalnih organa uprave.

Obaveze po internim transakcijama su iskazane u iznosu 291.581 KM i odnose se na obaveze za prijevoz zaposlenika osnovnih i srednjih škola i visokoškolskih ustanova. Po iskazu odgovorne osobe ove obaveze su unijete u Glavnu knjigu kao početna stanja prilikom uspostave trezora 2003. godine.

Kratkoročna razgraničenja iskazana su 38.594.365 KM od čega se na razgraničene prihode odnosi 26.765.732 KM, a na razgraničene rashode 9.612.684 KM.

Razgraničeni prihodi se odnose na prikupljena a nerealizirana namjenska sredstva 25.220.744 KM, potraživanja od kupaca za pružene usluge i koncesijske naknade 2.215.948 KM, nerealizirani vlastiti prihodi 675.639 KM, nerealizirane donacije 515.549 KM i potraživanja od kupaca 353.800 KM. Nerealizirana namjenska sredstva se većim dijelom odnose na privatizacijska sredstva 5.497.626 KM, vodne naknade 5.452.586 KM, naknade za šume 3.556.991 KM, sredstva zaštite i spašavanja 2.442.040 KM, prenamjenu zemljišta 2.177.970 KM, okolišne naknade 1.830.684 KM, naknade za ceste 1.530.666 KM, koncesijske naknade Ministarstva privrede 1.354.715 KM, koncesijske naknade Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede 154.850 KM, laboratorijske analize 125.151 KM i naknade za ribolovna područja 75.352 KM.

Razgraničeni rashodi se odnose na ukalkulirane troškove po izvršnim sudskim presudama u iznosu 9.129.368 KM i razgraničenja po datim avansima 483.317 KM. Knjiženje izvršnih sudskih rješenja (sporovi pokretani zbog nepoštivanja odredbi granskih kolektivnih ugovora a odnose se na plaću i naknade troškova

uposlenih) je izvršeno temeljem Odluke Vlade od 28.12.2007. godine. Prema podacima Ministarstva financija obaveze po 1.749 izvršna sudska rješenja na dan 31.12.2012. godine iznose 61.959.732 KM, od čega se na glavnici odnosi 58.271.838 KM, kamatu 2.610.633 KM i troškove spora 1.077.260 KM. Prema Informaciji Kantonalnog pravobranilaštva od 27.02.2013. godine obaveze po izvršnim sudskim rješenjima na dan 31.12.2012. godine iznose 64.631.527 KM, dok je u postupku rješavanja po raznim osnovama 436 tužbe kojima se potražuje 69.138.294 KM. S izuzetkom iskazanih obaveza 9.129.368 KM na poziciji razgraničenih rashoda obaveze po izvršnim sudskim rješenjima nisu iskazane u financijskim izvještajima. Prema Izvještaju o izvršenju budžeta za 2012. godinu izmirene su obaveze po izvršnim sudskim rješenjima u iznosu 100.000 KM koliko su i budžetom planirane. Odgađanje priznavanja i izmirenja ovih obaveza ima za posljedicu povećanje troškova zateznih kamata, pa samim tim i nepotrebnog povećanja izdataka na teret budžeta Kantona.

Potrebno je poduzeti aktivnosti na izmirenju obaveza po izvršnim sudskim rješenjima kako bi se izbjegle dodatne zatezne kamate, pa samim tim i nepotrebni troškovi na teret Budžeta Kantona.

4.12 Dugoročne obaveze i razgraničenja

Dugoročne obaveze i razgraničenja su iskazane u iznosu 18.280.032 KM, a struktura istih data je u slijedećem tabelarnom pregledu:

OPIS	31.12.2012. godine	31.12.2011. godine
Dugoročne obaveze i razgraničenja	18.280.032	18.712.071
Dugoročni zajmovi - Vanjski dug Federacije BiH	18.201.881	18.633.920
Zajam za financiranje deficita proračuna	15.789.546,00	15.789.546
Primici iz zaduživanja od stranih vlada	2.412.012,00	2.844.051
Obaveze od domaćih opskrbljivača kredita	323,00	323
Ostale dugoročne obaveze	9.238	9.238
Obaveze prema pravnim osobama - Razne dugoročne obaveze u zemlji	8.908	8.908
Obaveze prema fizičkim osobama - Razne dugoročne obaveze u zemlji	330	330
Dugoročna razgraničenja	68.913	68.913
Razgraničeni prihodi	48.957	48.957
Razgraničeni rashodi	19.956	19.956

Dugoročni krediti su iskazani u iznosu 18.201.881 KM i odnose se na kredit po III Stand by aranžmanu sa MMF-om u iznosu 15.789.546 KM i krediti od OPEC fonda i Saudijskog fonda realizirane preko Investicijske banke FBiH u iznosu 2.412.012 KM.

Ugovorom o kreditnom zaduženju po III Stand by aranžmanu, po kojem se Kanton zadužio za iznos od 15.000.000 KM prva rata je stizala na naplatu 10.10.2012. godine. Temeljem Odluke Skupštine Kantona o davanju suglasnosti za sklapanje ugovora o reprogramu duga od 18.12.2012. godine, dana 28.01.2013. godine sklopljen je ugovor o reprogramu duga sa Federalnim ministarstvom finansija na rok od 5 godina sa grejs periodom od 2 godine, tako da otplata počinje 10.10.2014. godine a zadnja rata dolazi na naplatu 10.10.2017. godine.

4.13 Komentar

U ostavljenom roku Ministarstvo finansija Zeničko-dobojskog kantona u prilogu dopisa broj: 07-1-14-15441-1/13 od 24.07.2013. godine dostavilo je očitovanja – pismene primjedbe pojedinih budžetskih korisnika na Nacrt Izvještaja o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja Budžeta Zeničko-dobojskog kantona za 2012. godinu.

Ministarstvo za pravosuđe i upravu, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo za privredu, Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport, Kantonalna uprava za inspeksijske poslove, Kantonalna uprava civilne zaštite i Univerzitet u Zenici saglasni su sa datim preporukama i nemaju primjedbe na Nacrt Izvještaja.

Primjedba Biznis servis centra koja se odnosi na angažovanje vanjskih saradnika po ugovoru o djelu je prihvaćena i inkorporirana u tekst Konačnog Izvještaja.

Primjedba Ministarstva finansija koja se odnosi na nedostavljanje godišnjih finansijskih izvještaja budžetskih korisnika ne prihvata se obzirom da se naknadno dostavljena dokumentacija odnosi na dostavu Izvještaja Službi za statistiku za područje Zeničko-dobojskog kantona.

Za primjedbu koja se odnosi na evidentiranje potraživanja od internih transakcija, Ministarstvo finansija dalo je pojašnjenje da je već postupljeno po datim preporukama.

Od Službe za zajedničke poslove su dostavljena pojašnjenja za određene nalaze (angažovanje radnika putem agencije i evidentiranje putnih naloga za službena vozila i vođenje propisanih evidencija), a primjedba koja se odnosi na nezadovoljavajuću konkurentnost prilikom odabira dobavljača se ne prihvata iz razloga što za date robe postoji veliki broj potencijalnih ponuđača.

Primjedbe Ministarstva za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoline koje se odnose na nepostizanje zadovoljavajuće konkurentnosti i primjenu propisane vrste postupka ne prihvataju se obzirom da nije dostavljena dokumentacija koja bi negirala navode iz Nacrta Izvještaja.

Rukovodilac sektora za finansijsku reviziju:
Ismeta Junuzović, dipl. oec.

Voda tima:
Danko Buhač, dipl. oec.
Član tima:
Anisa Prasko, dipl. oec.